

מעוז צור

עובדות מעניינות על הפיוט שמזמרים בחנוכה

אחרי שמברכים על נרות החנוכה ואומרים "הנרות הללו", בעדות אשכנז נוהגים לשיר את הפיוט "מעוז צור", ובעדות המזרח נוהגים לומר "מזמור שיר חנוכת הבית לדוד" (תהילים ל).

מחברו של פיוט זה הוא יהודי ששמו מרדכי אשר חי בגרמניה במאה השלוש-עשרה. הפיוט שופע אמונה, והוא מעביר מסר האומר תקווה: כשם שהקב"ה הושיענו בעבר כך הוא יוסיף להושיענו בעתיד. שמו של המחבר מופיע כאקרוסטיכון בראש כל אחד מחמשת הבתים.

בבתים השני ועד החמישי בפיוט מתוארים מאורעות היסטוריים ופורענויות שעברו על העם היהודי על-ידי מצרים, בבל ויוון, ואת התשועה שהביא ה' על עמו. בבית השישי ניתן לזהות רמזים למסע הצלב השלישי שהביא על ירושלים פרידריך הראשון (המכונה בארבארוסה על שום זקנו האדום). האות הראשונה בשלוש המילים הראשונות בבית זה יוצרות את המילה "חזק" - "חשוף זרוע קדשך" - ביטוי לאמונה שהגאולה בוא תבוא.

על פי תוכנו של הפיוט ניתן היה לשיר אותו גם בפסח וגם בפורים היות והוא מתאר צרות שאירעו לעם ישראל על ידי חיל פרעה (פסח) ועל ידי אגגי בן המדתא –המן (פורים).

אך הפיוט יוחד בכל זאת לחנוכה. משום שבחנוכה אין אנו קוראים טקסט מן המקרא כדי לשבח ולהודות לאל כפי שעושים בפורים ובפסח. בפורים מברכים את האל המושיע בסיומה של קריאת המגילה ובפסח מציינים את תשועת ה' במהלך קריאת ההגדה.

מעוז צור ישועתי לך נאה לשבח.

תכון בית תפילתי ושם תודה נזבח.

לעת תכין מטבח מצר המנבח.

אז אגמור בשיר מזמור חנכת המזבח:

רעות שבעה נפשי בגון לחי כלה

חיי מררו בקשי בשעבוד מלכות עגלה

ובידו הגדולה הוציא את הסגלה

חיל פרעה וכל זרעו ירדו כאבן במצולה:

דביר קדשו הביאני וגם שם לא שקטתי

ובא נגש והגלני כי זרים עבדתי

ויין רעל מסכתי כמעט שעברתי

קץ בכל זרבבל לקץ שבעים נושעתי:

משרד החינוך

פָּרוֹת קוֹמַת בְּרוּשׁ בִּקְשׁ אֲגִי בֶן הַמִּדְתָּא
וְנִהְיָתָה לִּי לְפַח וְלִמּוֹקֵשׁ וְגֵאֲתוֹ נִשְׁבַּתָּה
רֹאשׁ יְמֵינִי נִשְׂאֵת וְאוֹיֵב שְׂמוֹ מַחִית
רַב בְּנֵי וְקִנְיֵי עַל הָעֵץ תְּלִית:

וְנִים נִקְבְּצוּ עָלַי אֲזֵי בֵימֵי חֲשָׁמַיִם
וּפְרָצוּ חוֹמוֹת מִגְדְּלִי וְטִמְאוּ כָּל הַשָּׁמַיִם
וּמִנּוֹתַר קִנְיָנִים נַעֲשֶׂה נֶס לְשׁוֹשְׁנִים
בְּנֵי בֵינָה יְמֵי שְׁמוֹנָה קִבְּעוּ שִׁיר וְרִנְנִים:

חֲשׂוּף זְרוּעַ קִדְשֶׁךָ וְקִרְבֵּךָ קֵץ הַיְשׁוּעָה
נִקֵּם נִקְמַת עֲבֹדֶיךָ מֵאֵמֶה הַרְשָׁעָה
כִּי אֲרָכָה הַשָּׁעָה וְאֵין קֵץ לִימֵי הַרְעָה
דָּחָה אֲדַמּוֹן בְּצַל צִלְמוֹן הַקֵּם לָנוּ רוּעִים שְׁבָעָה:

קליפים

<https://www.youtube.com/watch?v=EBpE2HzEMqo>

https://youtu.be/iN8mg_0Sh7c